

Légrádi Andrea, az International Business School Budapest, az Oxford Brookes University magyarországi iskola végzett hallgatója

Educatio: Családod?

Légrádi Andrea: Egy átlagos normál családban, szüleimmel együtt élek. A bátyám 25 éves, tanár végzettségű. Már nem lakik velünk, családja van.

E: Hová jártál általános iskolába?

L A: Több iskolába is jártam, mert először Óbudán laktunk egy családi házban, aztán azt lebontották és 80-ban költöztünk át ide. Így második koromban átkerültem a Frankel Leó Általános Iskolába és itt is fejeztem be az általános iskolát. Semmi különösebbet nem tudok elmondani erről az iskoláról. Nem volt semmi újdonság benne, pl. mi is orosz nyelvet tanultunk, nem volt választási lehetőség. Semmi speciális képzés nem volt, teljesen hagyományos iskola volt.

E: Innen hová mentél tovább?

L A: Az Anna Frank gimnáziumba mentem. Ez az én választásom volt, persze a szüleimmel megbeszéltük. Ott érettségiztem, és közben megszeréztem az angol középfokú nyelvvizsgát harmadik elején, utána már nem is jártam be angol órákra. Ott első és másodikban tanultam angol és orosz is.

E: Korábban tanultál már angolul?

L A: Igen, tanultam. Próbálkoztunk magánúton is, de az nem nagyon ment, úgyhogy inkább szervezett tanfolyamokon vettem részt nyelviskolákban. Nem emlékszem pontosan, de 9–10 éves koromtól kezdve tanultam angolul. De nem folyamatosan és nem teljes intenzitással tanultam a nyelvvizsgáig.

E: Azóta nem is tanulsz angolul?

L A: Nem. Akkor harmadik elején felmentettek, és azóta nem tanulok.

E: És az angolon kívül más tárgyat?

L A: Eleinte a magyar nagyon tetszett, de aztán harmadikban jött egy tanár, aki rettenetesen elvette a kedvemet. A matek az mindig izgatott, azt akkor még nem gondoltam, hogy ilyen pályára fogok menni, de már általános iskolába is kedveltem. Soha nem voltam ötös matekból, mindig a négyesért küzdöttem.

E: Milyen tanuló voltál?

L A: Általános iskolában olyan négyes voltam, a gimnázium első két évében jobb voltam, olyan 4,5 körül, aztán az utolsó két évében újra négyes voltam. Általában mindig négyes tanuló voltam.

E: Mikor döntötted el, hogy hová még továbbtanulni?

L A: Negyedikben döntöttem, egészen odáig nem tudtam, hová szeretnék menni. Nem tudtam, hogy mit szeretnék csinálni, aztán negyedikben egy osztályfőnöki órán szórólapokat hoztak, ennek az iskolának a szórólapját is. Elolvastam és nagyon megtetszett, nem is jelentkeztem más iskolába csak ide.

E: Mi volt ezen a szórólapon, ami egyből megfogott?

L A: Minden le volt írva, hogy hány éves a képzés, hogy angolul folyik az oktatás, és hogy milyen diplomát ad. A felvételi követelményekről is volt valami benne. És volt egy jelentkezési lap, amit kitöltöttem és visszaküldtem, így ők küldtek egy bővebb tájékoztatást.

E: És abban biztos voltál, hogy Magyarországon elfogadják ezt a diplomát?

L A: Nem. Még három héttel ezelőtt sem voltam benne biztos, mivel most – a diploma osztó előtt – szeptember 22-én írta alá Fodor Gábor azt a papírt, ami alapján itthon is elfogadják. Azt tudtam, hogy a világ összes országában elfogadják. Azt tudtam, hogy nemzetközi diploma.

E: És az iskoláról tudtál valamit, pl. hogy hány országban, hány ilyen iskola működik?

L A: Én a mai napig sem tudom, hogy hol vannak még ilyen iskolák. Azt tudom, hogy ez egy nemzetközi diploma, amit bárhol elfogadnak. Amikor megkaptuk a diplomát, akkor derült ki, hogy magyar diplomát

is kaptam, de erről szó nem volt, én csak az angol diplomáért mentem oda. Az egyetem Oxfordban van, amely a legkülönbözőbb szakokból áll, a természettudományoktól kezdve mindenféle tagozata van. Ez egy olyan hatalmas szervezet, ahol mindent lehet tanulni. Ez az iskola akkor nyitott Magyarországon, amikor én ide jelentkeztem, az első évfolyam a mienk volt.

E: És a szülők mit szóltak ehhez?

L A: Ők is bíztak benne. Végighallgattuk, hogy franchise rendszerben működik, ezt a jogot akkor hét évre vették meg. Tehát azt tudtuk, hogy amíg én odajárok, addig biztos, hogy működik. De azóta a franchise jogot tovább hosszabbították.

E: Hogyan történt a jelentkezés és a felvételi?

L A: Ha jól emlékszem vagy kiküldtek egy bővebb tájékoztatót vagy behívtak bennünket. Szóval valahogyan bővebb tájékoztatást kaptunk arról, hogy hogyan kell jelentkezni, a fizetési feltételekről, a felvételi követelményekről. Ezután jött a felvételi. Angolból volt egy írásbeli vizsga, nemcsak teszt, hanem más típusú kérdések is voltak. Legalább négyórás volt az írásbeli. Pl. hallás utáni kérdések is voltak. Rengeteg kérdés volt, pl. 100 kérdést tíz perc alatt kellett megoldani. Ez a vizsga kimondottan az angol nyelvtudásra, nyelvértésre, nyelvbiztonságra ment rá.

E: Mekkora volt a különbség a középfokú nyelvvizsga és a felvételi vizsga között?

L A: Mondjuk egy ötfokú skálán ötös volt a felvételi és hármas a középfokú nyelvvizsga. Attól, hogy középfokú nyelvvizsgája volt valakinek, attól még nagyon sokan kiestek ezen a felvételin. Jóval erősebb volt. Az angol írásbelin kívül, ahhoz, hogy odakerülhessen valaki kellett egy négyes érettségi átlag. Nekem négyes körüli volt az átlagom – pontosan nem emlékszem. Ezenkívül matematika felvételi is volt. Aki négyes vagy ötös volt az érettségén matematikából, annak nem kellett felvételiznie, hanem a jegyét szorozták fel tízzel. Aki ennél rosszabbul teljesített az érettségén, annak matekból is felvételiznie kellett. Nekem nem kellett. Ma már nem tudom, hogy van, azt hiszem mindenkinek kell felvételiznie. Összesen 400 pontot lehetett elérni. Ennek a felét az angol írásbeli vizsga alkotta. Az érettségi pontszáma szorozva tízzel, a matek jegy szorozva tízzel. És ezek után még egy szóbeli felvételi is volt angolból. Emellett még magyarul is volt szóbeli vizsga. Az iskola a SZÁMALK és a Dunaholding tulajdona. Ők is felvételiztettek bennünket. A beszélgetésen az üzleti készséget, tájékozottságot mérték fel, hogy mennyire vagyunk a világról tájékozottak, hogy a gazdasági dolgokról mennyire van fogalmunk, milyen beállítottságúak vagyunk. Az én kérdéseim egyike például az volt, hogy amikor először Magyarországra bejött a FOTEX, akkor miért lett nyereséges. Amin első pillanatban el kezdtem gondolkodni, hogy miért is, aztán rájöttem, hogy azért, mert akkor ők hozták be először azt, hogy 1 nap alatt vagy 1 óra alatt megcsinálják a fotókat. Előtte az volt, hogy két hétig kellett erre várni. Tehát egy új dolgot hoztak be.

E: Hányan voltak a felvételin?

L A: Ha jól emlékszem a számokra, 100 hely volt, és kb. 400 jelentkező.

E: Mennyi volt a tandíj?

L A: Amikor meghirdették 80.000 Ft volt a tandíj. Ez utána évről-évre emelkedett az inflációs rátával. A következő évben 100.000 Ft volt. A harmadik év egy szakmai gyakorlat volt, amikor cégeknél dolgoztunk 11 hónapon keresztül, ezért a harmadik évi tandíjunkt ezek a cégek fizették. Tehát a mi számunkra nem jelentett semmiféle anyagi vonzatot a harmadik év. A negyedik évben pedig 170.000 Ft volt. Ma már sajnos 290.000 Ft az első évesek évi tandíja.

E: Emellett még kellett fizetni valamit?

L A: Ebbe nem voltak benne sem a tankönyvek sem a jegyzetek. Inkább könyveink voltak, jegyzetek csak olyanok voltak, amiket a tanáraink készítettek egy-egy órára. Ezek csak a fénymásolat árában voltak, 4–5 Ft volt egy oldal. A könyvek azok 4000 Ft-nál kezdődtek. Egy évben két-három könyv volt amire mindenképpen szükség volt. Vagy maradt a könyvtározás, mert legtöbbször nem engedhettük meg magunknak, hogy minden könyvet megvegyünk. Az iskola tanulói a SZÁMALK könyvtárát használják, Oxfordból küldik át ide a könyveket, mert ezeket máshogy nem lehetett volna megszerezni. Egész különböző mennyiség

volt egy-egy könyvből. Volt amiből harminc darab volt, volt amiből csak három. Ezekért fantasztikus verekedések folytak, hetekkel előre való előjegyzések, de nem tudtuk máshogy megoldani, mert egy évben lehetett volna venni 30.000 Ft-ért könyveket. Egy-egy ember volt csak, aki minden könyvet megvett. Ugyanazok a könyvek voltak, amikből Oxfordban is tanítanak. Ugyanazt tanultuk, mint ott, ugyanolyan módszerekkel és ugyanúgy vizsgáztunk. Ugyanazt a vizsgalapot írtuk meg, mint ott.

E: Milyen elvárásaid voltak az induláskor? Mivel lesz ez jobb, mint a közgaz?

L A: Ami engem nagyon vonzott, az a nemzetközi diploma. Tehát, hogy én ezt a papírt a világon bárhol fel tudjam használni. Ez akkor 18 évesen rettenetesen vonzott. Másodszor is az, hogy modernebb az oktatás. A magyar oktatási rendszerben bejön az előadó, leadja az órát. Én azt vártam akkor, hogy valami halál modern menedzserképzésben lesz részem. Ekkor ezt valahogy így fogtam fel, ami végül is be is jött. Akkor azonban sok mindent nem tudtam még. Valahogy én nagyon naiv voltam, nagyon sok mindent nem így képzeltem. Azt, hogy ilyen kemény lesz, álmaimban nem gondoltam volna. De egyikünk se számított erre.

E: Mit értesz azon, hogy kemény?

L A: Rettenetesen szigorúak a vizsgáztatási feltételek. Volt olyan, hogy egy héten le kellett adnunk egy-két olyan házidolgozatot, amelyek 18–20 oldalas kutatások voltak. Jelen kellett lenni az órán, kötelező volt a megjelenés. Ott voltunk mondjuk kettőtig háromig és ezek után leültünk a számítógépterembe, mentünk a közgaz könyvtárba anyagot gyűjteni, mentünk ki a cégekhez. Rengeteg csoportos feladatunk volt, a teamwork-re próbáltak tanítani. Ezt akkor nem tudtuk elképzelni, amikor elkezdtük. Például én nem gondoltam, hogy több időt fog igénybe venni, mint egy magyar egyetem. Nem gondoltam, hogy szigorúbb lesz. Például a vizsgáztatás itt úgy folyik, hogy Oxfordba megírják a kérdéseket, két órával a vizsga előtt ide faxolják és mi megírjuk. Csak írásbeli vizsga van, szóbeli nincs. Két lehetőség van. Az a helyzet, hogy maximum két tantárgyból lehet bukni egy évben, és ebből szeptemberben egyszer pótvizsgázhat az ember. Míg egy magyar egyetemen, ha valaki megbukik egy hét múlva megint elmehet, aztán még egyszer elmehet, aztán kérhet még további vizsgalehetőségeket is. Nekünk ilyen nincs. Tehát, ha valaki februárban elcsúszott egy tárgyból, az azt jelentette, hogy szeptemberben van még egy lehetősége arra, hogy javítson. Addig rághatta az ember a körmét. Akinek nem sikerült a második sem, annak egyszer egy évet lehet ismételni a négy év alatt. És utána agyó. De ez anyagilag elég megterhelő. Mert nemcsak azt jelenteni a családnak, hogy el kell tartani a gyereket, hanem még egyszer be kell fizetni ezt a tandíjat.

E: Kik voltak a csoporttársaid?

L A: A legkülönbözőbb helyekről jöttek a többiek. Azt hiszem a 100 ember fele 18 éves volt, frissen érettségizett. És a többiek 4–6 évvel voltak idősebbek nálunk. Volt olyan, akinek ez már a másoddiplomát jelentette. Volt aki munka mellett próbálta csinálni, de ezeknek nem sikerült. Például volt egy fiú, aki harmadik után nem jött vissza, mert jó állást kapott. Nem lehet ezt munka mellett csinálni. De voltak olyanok, akiknek a cég szponzorálta az egész iskolát, attól függetlenül, hogy az iskola alatt nem kellett dolgozniuk. Volt egy lány, aki vidékről jött, neki egy egyesület finanszírozta a tanulmányait. Ők szerettek volna olyan modern tudásra szert tenni, ami ma Magyarországon aranyat ér. Mert mint ahogy a mellékelt ábra mutatja, rettenetesen jó az elhelyezkedési arány. Kb. 80 pesti és 20 vidéki tanuló volt az évfolyamon.

E: Az iskola hol van helyileg?

L A: A kelenföldi pályaudvarnál van a SZÁMALK-nak egy nagy épülete, itt van az iskola is. Régen szálloda is működött az épületen belül. Először 6 termet kaptunk és egy előadót, most már van legalább 15–20 terem, ahogy jöttek az új évfolyamok, úgy növekedett a termek száma.

E: A vidékieknek volt valami szálláslehetősége?

L A: Bérelniük kellett lakást, ezt az iskola nem tudta megoldani. Próbálkoztak eleinte a SZÁMALK szállodával, de az nem jött be.

E: Milyen volt a képzés szerkezete?

L A: Kétfajta óra van, az egyik az előadás, a másik a szeminárium, ebből nagyobb óraszámunk volt, mint máshol. Az előadáson az egész évfolyam részt vett. A szemináriumokon gyakorlatias kérdésekkel foglal-

koztunk és abszolút beszélgetés jellegű volt, itt 20–25 fős csoportokra voltunk osztva. Nem az volt, hogy a tanár kérdez, mi válaszolunk, hanem megbeszéltük közösen a témát. Először is nagyon leellenőriztek bennünket. Ezt jól tették, mert el lehetett volna csúszni egy félévi vizsgán, de így nem volt rá módunk, mivel állandó volt az ellenőrzés. Véletlenül az ember kettőből elcsúszik, és akkor már vége. Így nagyon fontos volt, hogy évközben is ellenőrizzenek. Volt olyan tantárgy – pénzügy – amiből minden óra első 15 percében zárthelyit írtunk. Fő tantárgynak a pénzügy, a marketing és a statisztika számított, ezekből rengeteg óránk volt. De sokat tanultunk az üzleti információs rendszerekről (számítástechnika), közgazdaságtant, szociológiát. Én pl. hat félévet tanultam emberi erőforrás kezelést és sokat tanultam marketingből. Negyedikben volt két választható tantárgy, tetszés szerint (négy választási lehetőség volt). Én a marketinget és az emberi erőforrás kezelést választottam mindkét félévben.

E: Volt valami kapcsolat a közgázzal vagy más magyar egyetemmel?

LA: Ilyen jellegű kapcsolatom nekem nem volt. Tulajdonképpen az AISEC szervezet, ami a világ közgazdász hallgatóit fogja össze, a mi iskolánkban is működik, a külker főiskolán is működik és a közgázon is. Ennyi a kapcsolat.

E: Térjünk vissza az iskolához.

LA: Rengeteg házidolgozatot kellett írni, amelyek tulajdonképpen kis kutatások voltak. Pl. volt marketingből egy olyan feladatunk, hogy egy új terméket vezessünk be a piacra. Nekünk kellett kitalálni, hogy mi legyen ez az új termék, és ettől kezdve teljes marketing tervet kellett készíteni, hogy a csomagolása hogy nézzen ki, hogy az ára mennyi legyen, hogy hol fogjuk legyártani, hogy kinek fogjuk eladni, hogy milyen elosztási rendszeren keresztül értékesítjük. Tehát teljes tervezetet kellett csinálni. Ez több hónapos munka volt. Nagyon életszerűen kellett kidolgozni a legutolsó mozzanatig. Úgy éreztük, hogy ezt bárkinek oda lehetne adni, hogy itt van tessék, el lehet kezdeni dolgozni a tervezet alapján. Ezeket a munkákat a csoport és a tanárok előtt is prezentálnunk kellett, így ezt a viselkedést is megszoktuk.

E: Volt olyan feladat informatikából, hogy egy szervezet működését, struktúráját kellett modellezni és leírni.

LA: Emberi erőforrásból volt egy olyan feladat, hogy egy szervezet belső felépítését kellett elemezni. Kiválasztottunk egy céget, interjúkat csináltunk vezetőikkel és beosztottakkal egyaránt, és aztán ezt elemeztük.

E: Említett korábban a team-eket. Ezek hogyan működtek, ki alakította ki ezeket?

LA: A team-eket minden esetben magunknak kellett kialakítanunk. Általában három-öt fősek voltak. Az első évtől kezdve így dolgoztunk, de folyamatosan kellett változtatni a team-tagokat. Egy féléven belül lehetett egy-egy team változatlan, de szabály volt, hogy folyamatosan változtassuk a csoportokat. Azért, hogy megtanuljunk összeszokni bárkivel, és azért, hogy lássuk, hogy milyen csoportban dolgozni, milyen nehéz emberekkel dolgozni, foglalkozni. Pl. az imént felsorolt házidolgozatok nagy részét ilyen team-ekben kellett csinálni. De mondjuk a vizsgákra már mindenki egyénileg készült fel.

E: Végig az egész oktatás angolul folyt?

LA: Az első évben nem. Akkor ilyen vegyes dolog volt. Leadta az anyagot magyarul a tanár, aztán kiadta a jegyzeteket angolul és végül magyarul vizsgáztunk. Elsőben magyarul voltak a vizsgák általában.

Másodévtől már minden angolul folyt. De másik nyelvet is tanultunk, ami az anyaiskolának nem követelménye, az angoloknak nem kell másik nyelvet tanulniuk. A magyar társiskola, az International Business School vezette be, hogy legyen még egy idegen nyelv. Sok nyelv közül lehetett választani: orosz, német, francia, spanyol stb. Én németül tanultam, itt kezdtem el ezt a nyelvet tanulni. A nyelvi képzés 10 fős csoportokban zajlott. Évente más-más intenzitással. Másodévben rengeteg nyelvóra volt, hetente 8 óra. A cél az volt, hogy negyedévre eljussunk középfokú szintig. Nincs hivatalosan nyelvvizsgám ebből. Úgy vizsgáztattak, hogy egy nyelviskolával (Danubius) állt hivatalos szerződésben az iskolánk, és ennek az iskolának 9 vizsgaszintje van németből. Ezeket a szinteket vette át a mi iskolánk is. Én a hetedikből vizsgáztam le.

E: Miért éppen harmadik évben volt a gyakorlat?

LA: Nagyon okosan kitalálták ezt. Tulajdonképpen két év alatt összeszedtünk egy olyan üzleti alapismeretet, amiről a gyakorlatban semmi fogalmunk nem volt. Igaz, hogy rettenetesen gyakorlatias volt az iskola, feladat

feladat hátán, de arról nem volt fogalmunk, hogy a valóságban hogyan dolgozik egy cég, ki mit csinál stb. És a gazdasági ismeretek nem voltak leülepedve bennünk. Volt egy tudásunk, ami nem jött elő, nem láttuk át, hogy hogyan kapcsolódik a marketing a pénzügyhöz, a statisztika a marketinghez. Külön tudtuk, hogy az egyes tárgyak mire jók, de nem láttuk az összefüggéseket. És akkor harmadikban mindenki elment egy céghez, úgy hogy pályázatokat írtak ki az állásokra, és nekünk pályázni kellett. Senkit nem helyezett el az iskola. Volt olyan állás, amire 30–40-en adtunk be pályázatot, önéletrajzot. Az iskola csak azt szervezte meg, hogy legyen annyi álláshely, ahányan vagyunk. Mindenki elhelyezkedett a végén. A cég fizette a tandíjat és még fizetést is kaptunk, én pl. (nettó) 20.000 Ft-ot. Én a Digital Equipment Hungary-hoz kerültem. Ez egy amerikai központú számítástechnikai cég. Az IBM után második a világon a számítástechnikai iparban. Ez nem az első pályázatom volt, sok helyen próbálkoztam.

E: Mi volt a menete ezeknek a pályázatoknak?

L A: Írtunk egy önéletrajzot, ezt pontosan tudtuk, hogy hogyan kell csinálni, mert megtanítottak bennünket az üzleti készségek órákon. Itt nemcsak azt tanították meg, hogy hogyan kell egy önéletrajzot megírni, hanem azt is, hogy hogyan kell viselkedni egy interjúban, mit kérdezhetnek, mit illik vagy mit nem illik válaszolni, milyen ruhába jelenjünk meg. Ez teljesen természetes dologgá vált számunkra. Ahogy én láttam – mert találkoztunk interjúkon – a most végzett közgazdósoknak ez egyáltalán nem olyan természetes. Últünk, vártunk, és elkezdtünk beszélgetni. Fogalmuk nem volt, hogy egy önéletrajzot hogyan kell megírni, hogy nem mesét illik manapság írni, hanem csak konkrétumokat. Szóval ilyen szempontból előnyben vagyunk velük szemben. Visszatérve a kérdésedre, beadtuk az önéletrajzot és kitöltöttünk cover sheet-et (jelentkezés), hogy miért is akarunk oda menni, és ezután hívtak be az első interjúra. Attól függően, hogy hányan jelentkeztek egy helyre változott, hogy hány interjút kellett csinálni. Mondjuk jelentkezett 20 ember, akkor 2–3 interjú után maradt 2–3 fő. Aztán ezek közül választottak ki egyet, akinek felajánlották az állást, ha nem fogadta el, akkor felajánlották a második kiválasztottnak. Mindenki nagyon sok helyen próbálkozott. Nekem a Digital a sokadik jelentkezésem volt.

E: Hogyan telt el ez az egy év?

L A: A Digital szakterületekre van osztva: pl. oktatás, egészségügy stb. Egy olyan osztályon dolgoztam, ahol a bankokkal és a pénzügyi intézetekkel foglalkoztak. Először a Vám-és Pénzügyőrség rendszerének fejlesztési projektjébe kerültem bele. A beosztásom project-asszisztens volt. Tulajdonképpen a többiek munkáját segítettem, igazán önálló munkám nem volt. A kapcsolattartás volt feladatomból, hogy mikor jönnek, hányan jönnek stb. A második félévben átkerültem egy másik csoporthoz, a banki csoporthoz. Ott viszont már teljesen önálló munkát végeztem. Ott is mindig mást csináltam, de pl. volt egy olyan munkám, ami végül a szakdolgozatom is lett, hogy a magyar bankok számítástechnikai fejlettségéről, rendszeréről csináltam egy felmérést. Nagyon érdekes eredményekre jutottam. Szinte teljesen felszereltek a bankok, súlyos milliók fekszenek benne, csak nem tudják használni őket, ami sokszor hihetetlen. A második félévben engedték, hogy csináljam azt, amit akarok, hogy érdeklődjek, jöjjenek-menjenek, nézzem, hogy ki mit csinál, végül is szabad kezet kaptam, és akkor írtam meg a szakdolgozatomat. Amit persze leadtam utána a Digital-nak, remélem fel tudták használni.

E: A többiek milyen helyeken voltak gyakorlaton?

L A: A legkülönbözőbb helyeken. Általában nagy multinacionális cégeknél, pl. Unilever, Procter and Gamble, Shell, Aral, MOL stb. De voltak olyanok is, akik családi vállalkozásba szálltak be.

E: És milyen tapasztalatokat szereztek?

L A: Ez is a legkülönbözőbb volt. Volt olyan, akinek rettenetesen jó helye volt, és a legmélyébe dobták be rögtön, és úgy bántak vele, mint egy alkalmazottal. Volt olyan, akit nem engedtek a tűz közelébe, volt olyan, akit túlzottan is engedtek és nem tudott mit kezdeni hirtelen a nagy felelősséggel. Tehát a legkülönbözőbbek voltak a tapasztalatok.

Szóval ebben a harmadik évben mindenkinek kitisztult a fejében, hogy mit tanultunk eddig, mi hol kapcsolódik egymáshoz, mert minden egymáshoz kapcsolódik, amiről idáig azt hittük, hogy külön tárgy. Ez tisztult ki bennünk, és az, hogy mindez hogyan működik egy cégnél. Hogy a pénzügyi osztály hogy

kapcsolódik a marketing osztályhoz vagy a humán erőforrás osztályhoz. Mindezt láttuk, és negyedikben lehetőségünk nyílt a specializálódásra és emellett átfogó tárgyakat tanultunk, általános üzleti dolgokat. Négy tárgyból lehetett választani.

Átlagosan 4–5 vizsga volt egy félévben és ez negyedike sem csökkent le, talán csak egy tárggyal volt kevesebb, mint korábban. A vizsgák egyébként 3–4 órák voltak és négy-öt kérdést kellett megválaszolni. Ezek esszé kérdések voltak. Az már nagyon rossz volt, ha egy kérdésre nem tudtál válaszolni. Általában minden kérdésre kellett válaszolni valamilyen szinten. Viszont volt választási lehetőségünk. Tehát pl. volt kilenc kérdés és ebből ötre kellett választ adni.

E: Milyenek voltak a tanárok?

LA: A legkülönbözőbb helyekről jöttek. Először is voltak az IBS főállású tanárai, de jöttek más egyetemekről is, általában olyan tanárok, akik tanítottak már külföldön egy-két évet vagy többet. De volt olyan tanár is, aki csak beszélt angolul, de nem tanított külföldön. Másodikban sok oxfordi tanárunk volt, de egyszerűen anyagilag beleszórtak ebbe az iskola. Akkor szinte minden tantárgyból angol vagy amerikai tanárunk volt. De nagyon megterhelő volt az iskolának, ezeknek a tanároknak a szállását fizetni, és hát ott nem ugyanaz a fizetés, mint itthon, és a külföldi óradíjakat kellett biztosítani az iskolának. Volt olyan tanár, aki tulajdonképpen csak lelkesedésből tanított. Egy idősebb férfi volt, 65 év körüli, és annyira szeretett bennünket – ami ritkaság a felsőoktatásban – olyan baráti kapcsolatot alakított ki velünk, hogy szívesen jött vissza, holott ha otthon marad, akkor a dupláját kaphatta volna az itteni fizetésének. De csak egy ilyen tanárunk volt. Tehát a magyar tanárok voltak többségben, akiknek jó része magyar egyetemeken tanít vagy tanított, pl. a Közgázon. Az iskolának kb. 20 főállású tanára van összesen.

E: Hogyan épül fel ez az iskola, ki vezeti?

LA: Rengeteg igazgatója van az iskolának, ez a diplomaosztón derült ki, ezeket mi nem is ismertük korábban. Van a Dunaholding részéről egy igazgató és van a SZÁMALK részéről is, ők menedzserek. Két olyan igazgató van, akiket mi ismerünk és kapcsolatban vagyunk velük, ők az oktatási és a menedzser igazgató.

E: Így utólag, erre számítottál?

LA: Úgy érzem többet és jobbat adott az iskola, mint amit vártam. Ami rossz volt, hogy mi voltunk az első évfolyam és emiatt mi voltunk a kísérleti nyulak. Először minden rajtunk lett kipróbálva, minden a mi évfolyamunkon csattant. Ez elég nehézkes volt. Pl. leültünk vizsgázni és kellett választani hat kérdésből négyet de kiderült, hogy a hat kérdésből kettő olyan, hogy életünkben még érintőlegesen sem hallottunk róla, mert Oxfordban ugyan ezt tanította a tanár, de nekünk nem adták le. És még mindig meg volt a lehetőségünk, hogy a maradék négyet tudni kell. Így ez is rajtunk csattant. Jó lenne, ha tudnának kommunikálni egymással, de ezt az utolsó évre sem értük el, hogy kommunikáljanak, hogy ki mit tanított, hogy ne tegyenek fel ilyen kérdéseket. Pl. olyan kérdések jelentek meg, hogy ennél és ennél az angol cégnél milyen stratégiát folytatnak... Hát nem is ismertük azt a céget, honnan ismernék? Ez olyan, mintha én az angoloktól megkérdezném, hogy a Győri Keksznek milyen a marketing stratégiája. Ilyen jellegű problémák voltak. Szervezési problémák voltak, de azt hiszem a többi évfolyamnál ez már nem jelent gondot.

E: Mit ér ez a diploma?

LA: Mint említettem most fogadták el főiskolai végzettségnek. Úgy nevezném, hogy főiskolai közgazdász diploma. Hogy hol helyezkedik ez el? Ez nem egyenrangú a BKE diplomával, nem összehasonlítható, mert más jellegű, de az elhelyezkedés szempontjából kb. ugyanazt jelenti. Nekünk biztos, hogy nincs olyan komoly elméleti alapunk, mint nekik, hisz nekünk csak három év elméleti oktatásunk volt, nekik pedig öt év. Tehát ők több szakirodalmat ismernek, de nem lehet összehasonlítani a mi gyakorlatiasságunkat az övékével. Az iskolába ugye jó az elmélet, viszont ha onnan kikerül az ember, ott rögtön a gyakorlatnak van nagyobb szerepe, arra van szükség. Ebből a szempontból a mi vagyunk előnyben.

E: Hová lehet vele elhelyezkedni?

LA: Ha bármilyen egyetemről kikerül az ember, kezdő lesz egy cégnél. Ez ennél az iskolánál is áll. Ami nekünk előnyt jelent, az a két nyelv tudása. Angolból egy olyan felsőfokú nyelvtudás (felsőfokú szakmai

állami nyelvvizsga), ami Magyarországon nem túl gyakori, és az, hogy mi olyan modern gazdasági ismereteket tanultunk, ami megint nem túl gyakori itthon. Pl. ilyen marketing oktatás nincs máshol az országban. Szerintem bármelyikünk el tud kezdeni dolgozni marketing területen, annyi ismeretet kaptunk. A legkülönbözőbb nemzetközi cégeknél el lehet vele helyezkedni. Nagyon jó az esélyünk, ahogy az osztálytársaimat nézem. A 100-ból 75-en végeztünk, de pontosan nem tudom, hogy mindenki minősített diplomát kapott-e. Elképzelhető, hogy nem mindenki kapott minősített diplomát.

E: Mi az, hogy minősített?

L A: Ha jól tudom, olyan is kapott diplomát, aki csak arról kapta meg a papírt, hogy elvégezte a négy évet, de nem kapta meg a fokozatot. Itt nem volt államvizsga, csak egy szakdolgozat, amit harmadikban kellett megírni és aztán megvédeni. Tíz tantárgy volt, amiből összeállt a diploma minősítése. Aki nem kapott minősített diplomát, annak a tíz tárgy közül valamelyikből nem volt jegye. Pl. negyedikben már nem lehetett egyszer sem megbukni. Ha valaki egy tantárgyból elcsúszott, akkor már nem kaphatott minősített diplomát, mert évet kellene neki ismételnie. Ezért ő olyan papírt kapott, hogy itt elvégezt négy évet.

E: A 75-ből hányan helyezkedtek már el?

L A: Kb. negyvenen. Tulajdonképpen azoknál a cégeknél helyezkedtek el, ahol gyakorlaton voltak vagy hasonló cégeknél kaptak állást a legkülönbözőbb szakterületeken. Ez menedzser asszisztensi beosztást jelent. Én pl. tovább képezem magam egy tanfolyamon, mert szeretnék ingatlanközvetítéssel foglalkozni. Saját vállalkozást szeretnék indítani majd a tanfolyam után.

Nem tudok másokról, akik saját vállalkozásba fognának, de biztosan sokan vannak. Olyanokról tudok, akik a szülők vállalkozásába kapcsolódnak be. Vannak olyanok is, akik nem helyezkedtek el, hanem továbbtanulnak pl. külföldön.

E: Az iskola segített az elhelyezkedésben?

L A: Igen, a mai napig is segít. Kérdezik, hogy kinek van még szüksége segítségre az elhelyezkedésben. Olyan szinten tudnak segíteni, hogy hozzájuk is befutnak álláshirdetések, tulajdonképpen egy kis munkaközvetítő működik az iskolában. Van egy hölgy, aki kimondottan azzal foglalkozik, hogy munkát szerezzen az iskola tanulóinak. Tehát ha hozzájuk befutnak ilyen kérelmek, azt továbbítják felénk. Volt olyan cég, amelyik máshol meg sem hirdette az állást, kifejezetten csak ezt az iskolát kereste meg.

E: És a külföldi munkavállalásban is segítenek?

L A: Abban nem segítenek. Ilyen jellegű segítség Oxfordból sem érkezett. Vagy az AISEC-en keresztül vagy magánúton mentek eddig ki a többiek külföldre.

E: Saját vállalkozás indítására felkészített ez az iskola?

L A: Annyira, amennyire egy közgazdász fel lehet erre készülve. De mi a magyar helyzettel nem nagyon foglalkoztunk, így ebből a szempontból hátrányban vagyunk.

E: Köszönöm a beszélgetést.

(Az interjút Fehérvári Anikó készítette)